

Slovenski dom

Štev. 84.

V Ljubljani, v sredo, 15. aprila 1942-XX

Leto VII.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tuje-
govora: Unione Pubblicità Italiana S. A. Milano.

Uredništvo in sprava: Kopitarjeva & Ljubljana
Redazione Amministrazione: Kopitarjeva & Ljubljana

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A. Milano.

Vojno poročilo št. 682:

Italijanska podmornica potopila 5 ladij z 48.000 tonami

Glavni stan italijanskih oboroženih sil ob-
javlja:

V Cirenajki so bile po živahnem boju odbite močne sovražne čete, ki so jih podpi-
rala oklepna vozila in topništvo; sedem oklep-
nih vozil in mnogo avtomobilov je bilo uniče-
nih, dva častnika in več desetih vojakov pa
ujetih. Nasprotnik, ki je imel obširne izgube
v mrtvih in ranjenih, se je v neredu umaknil.
Letalstvo je nadaljevalo z bombardiranjem
ciljev na Malti in jih večkrat močno zadelo.

Italijansko-nemške letalske skupine so
uspešno napadle letališča v Micabi, Luki,
Hal Farju in pa v Gudiji, kjer so težko
poškodovale mnogo letal na tleh.

Podmornica, ki deluje na Atlantskem
morju pod poveljstvom korvetnega kapitana
Emilia Olivierija, sporoča, da je potopila dva
parnika in tri petrolejske ladje z 48.000 tonami.

Pritisk na Corregidor in Burmo vedno močnejši

Vlada maršala Čangkajska roti zaveznike, naj na vsak način zadrže Japonce v Burmi, ki je potrebna
za preskrbo Kitajske z orožjem

Tokio, 15. aprila. s. Japonski listi obširno
razpravljajo o borbah na Batangu in poudarjajo,
da pomeni zavzetje tega polotoka hud udarec za
severnoameriško propagando, ki je skušala pri-
kazati svetu generala Mac Arthurja kot nepremag-
ljivega junaka in pričarati vero, da bo ameriška
mornarica pravočasno prihitela generalu na po-
moč. Tisk omenja, da so padle v japonske roke
vse naravne in umetne utrdbe na polotoku in si-
cer po nekajdnevni borbi. S tem je tudi odlo-
čena usoda Corregidora. Ta zmaga pomeni konec
zgodovine ponizanj, ki so jih Filipinci doživljali
štiri stoletja. List »Šugaj« pravi, da je general
Mac Arthur odšel v Avstralijo tedaj, ko vodi-
telji obrambe na Batangu že niso mogli več dati
odpora silnemu japonskemu napadu in da je ame-
riški visoki komisar na Filipinih pobegnil v Zdru-
žene države prav v trenutku ko se je Mac Arthur
odpravil v Avstralijo. List »Niči-Niči« izraža pri-
znanje Filipincem, ker so se hrabro in častno vojs-
kovali in pravi, da so Amerikanci izrabljali Fili-
pinske vojske kot krmilo za japonske topove.
List »Ašahi« piše o položaju na Corregidorju in

pravi, da ima to oporišče sledečo oborožitev: se-
dem topov in dvanajst možnarjev po 280 mm, dva
topova po 240 mm, okrog 30 topov po 150 mm ter
več protiletalskih baterij. Razen tega imajo trije
otočki južno od Corregidora okrog 16 topov po
280 mm in štiri baterije po 140 mm. List poudar-
ja, da se je po padcu Batanga zmanjšal tudi
ogonj iz baterij na Corregidorju.

Hankov, 15. aprila. s. Govornik japonske vojs-
ke, ki deluje na srednjem Kitajskem, je včeraj
naznanil, da so japonske sile premagale v srednji
Kitajski čete maršala Čangkajske. Od 8. decem-
bra pa do konca marca so izgubili Kitajci več ti-
soč mož. Razen tega so Japonci zajeli velike
količine vojnega gradiva. Govornik je prijavil,
da v zadnjih mesecih kitajski vojski v vedno
večjem številu beže k Japoncem. Po izpovedi teh
beguncev se vidi, da je vojna morala maršalovih
čet zelo nizka odkar so se začeli veliki spopadi
v vzhodni Aziji.

Rim, 15. aprila. s. Britanska poročevalska
agencija poroča iz Čungkinga, da je namestnik
zunanjega ministra v vladi maršala Čangkajske
naslovil na vse zaveznike poziv, naj pospešijo
vse svoje možne napore za obrambo Burme,
zlasti pa proti japonskemu ogražanju Manda-
lava. Kitajska črta poteka približno 30 km se-
verno od Tungooja. Kitajske sile so se znova
umaknile, kar pomeni japonsko desno krilo je pre-
stopilo reko Sittang in zagrozilo z obkolitvijo
kitajskemu levemu krilu.

Tokio, 15. aprila. s. Uradno sporočajo, da
je letalstvo japonske mornarice znova bombar-
diralo utrdbe na Corregidorju in uspešno na-
padlo ladijske spredele, ki so jih štatile mani-
še sovražnikovih vojnih enot. 12. aprila so Ja-
ponci bombardirali utrdbo na severnem delu
Corregidora ter povzročili velike eksplozije in
močne požare.

Voščila Kralja in Cesarja ter Duceja za prvo obletnico Neodvisne Države Hrvatske

Rim, 15. aprila. s. Za obletnico proglasitve
Neodvisne Hrvaške Države je Kralj in Cesar
takole brzojavil Poglaviniku:

»Ob spominu na prvo obletnico proglasitve
Neodvisne Hrvaške Države izražam tople želje
in voščila za novo srečo prijateljske in zavez-
niške Hrvaške za napredek in dobro hrvaškega
naroda in za vašo osebno srečo.

Vittorio Emanuele.

Poglavnik je odgovoril:

»Prosim Vaše Veličanstvo, da izvoli spre-
jeti izraze moje globoke zahvale za plemenite
želje, ki jih je izvolilo nasloviti name za srečo
in napredek hrvaškega naroda in za mojo oseb-
no srečo ob priliki prve obletnice proglasitve
Neodvisne Hrvaške države. Prosim Vaše Veli-
čanstvo, da izvoli sprejeti v teh dneh izraze
tople zahvale vsega hrvaškega naroda za po-
moč, ki jo je Italija nudila v tem prvem letu
obstoja naše države, ki je vstala in se povezala
z Italijo ter s plemenitim italijanskim narodom
z vezmi tesnega prijateljstva in zavez-
ništva.

Ante Pavelić.

Duce je poslal Poglaviniku sledeč brzojavni
pozdrav:

»Ko Hrvaška z upravičenim ponosom pro-
slavlja prvo obletnico obnovljene narodne ne-
odvisnosti, se Italija, ki je s polnim zaupanjem
podpirala stremenje hrvaškega naroda, pri-
družuje tej proslavi z odkritimi prijateljskimi
čustvi. Vam, Poglavinik, ki ste tudi v najtež-
jih časih pogumno delali za to neodvisnost, ve-
ljajo vroče želje vse vlade italijanskega naroda
in moje osebne.

Mussolini.

Poglavnik je odgovoril:

»Duce! Globoko sem ganjen in zahvaljujem
se Vam za voščila, ki ste mi jih izrazili v svo-
jem lastnem imenu kakor tudi v imenu fašistič-
ne vlade in plemenitega italijanskega naroda ob
priliki prve obletnice proglasitve Neodvisne
Hrvaške Države. Vam, Duce, ki ste prvi z vašo
krepko roko podpirali hrvaško osvobodilno gi-
banje in zajamčili neodvisnost naše obnovljene
Hrvaške, pošiljam na ta dan svojo natolejšo
zahvalo skupaj z zahvalo hrvaške vlade in
hrvaškega naroda.

Ante Pavelić.

Italijanski Vlado obiskal mednarodno razstavo v Milanu

Milan, 15. aprila. s. Nj. V. Kralj Viktor Ema-
nuel je včeraj jutraj došel v Milano, da bi ob-
iskal drugo mednarodno razstavo. Vlado je po-
zornost je veljala posebej pregledu čudovitega
tehničnega napredka, ki pripravlja pot gotovi
zmagi. Vest o kraljevem obisku se je brž razši-
rila po vsem mestu in med prebivalstvom zbudila
ponosno radost. Kmalu je bilo vse v pisanih za-
stavah in slovesnih napisih z vzkliki Kralju, Duce-
ju in fašistični italijanski oboroženi sili. Malo po
10. uri je Vlado v spremstvu prvega adjutanta
prišel na sejmice. Tamkaj so ga pričakovali Kr.
Vis. turinski grof, državni podtajnik Ekse. Russo,
prefekt, Zvezni tajnik, vsi mestni odličniki, sena-
torji in državni svetniki, konzularni zbor in mno-
gi gospodarski predstavniki. Povsod so vihrale
trobojnice in zastave prijateljskih ter zavezni-
ških držav nove Evrope.

Od tujih razstavnih prostorov je Vlado naj-
prej obiskal romunskega. Na pragu paviljona so ga
sprejeli romunski finančni minister Stoenescu,
državni podtajnik za propagando Marcu, romunski

poslanik v Rimu in drugi romunski odličniki. Nato
si je Vlado po vrsti ogledal španski in hrvaški,
madžarski, nemški in slovaški paviljon. Na vsem
potu je ljudstvo prisrčno pozdravljalo visokega
gosta, ki se je zlasti zanimal za italijansko indu-
strijsko razstavo in si ogledoval orožje, motorje,
kemične izdelke in precizno orožje, ves tehnični
in avtarkični napredek, tako značilen za narod v
vojni. Pri tem obisku je Vlado srečal vojnega
slepca, z zlato kolajno odlikovanega poročnika
Borsarija, s katerim se je prisrčno pogovarjal. Na
razstavnem prostoru raznih obrti se je ustavil pri
pokrajinskih obrtnikih, se pomenkoval s pohab-
ljenim bersaljerom in sprejel v dar lep bakrorez.
Skoraj dve uri se je Vlado mudil na sejmici. Potem
je še obšel častno četo avangardistov iz
Mentona, ki se je medtem zbrala. Mladci so ga
s svetlimi in ponosnimi očmi gledali, množica pa
je navdušeno vzklikala svojemu Kralju. Potem se
je Vlado zahvalil predsedniku mednarodne raz-
stave in se od vseh odličnikov poslovil, medtem
pa ga je ljudstvo na vsej poti do kraljeve palače
živahno pozdravljalo.

Japonska vojna sila pred vrati Indije

München, 15. aprila. s. Churchillove izjave
v angleški spodnji zbornici dajejo nemškemu
tisku priliko za razprave o naglem poslabšanju
političnega in vojaškega položaja Angležev v
Indiji. Razen tega vidijo v okoliščini, da ope-
rira močan oddelek japonske mornarice, sestav-
ljen iz številnih velikih enot v Indijskem ocea-
nu, kakor je to sporočil sam Churchill, eno
najtežjih groženj za britanski imperij. Angle-
ška admiraliteta, meni »Münchener Neueste
Nachrichten« se nahaja na dramatičnem raz-
potju, ko mora zbirati sploh vse razpoložljive
sile v Indijskem oceanu in umikati v celoti z
drugih morij svoje enote ter braniti indijsko
obalo pred japonskim izkrcanjem. Churchillove
izjave o nujnosti velike angleške mornariške
skupine na Indijskem oceanu, dokazujejo, da
je Japonska ofenziva na tem morju postala
prava resnična stvarnost. Anglija je tako pri-
siljena oslabilo svojo pomorsko silo v Sredo-
zemskem morju in na Atlantiku ravno v tre-
nutku, ko Moskva pritiska vedno močnejše na
to, da je treba ustvariti drugo bojišče. Velika
Britanija je bila prisiljena sprejeti odločilno
borbo za Indijo, ker se boji, da se utegnejo
japonske pomorske sile združiti s silami Osi v
Sredozemskem morju. London bi rad preprečil
vedno bolj grozeči propad svojega cesarstva,
toda sredstva, s katerimi razpolaga, niso za-
dostna, da bi bila kos tesnemu položaju. List
»Münchener Zeitung«, poudarja, da je treba
podčrtati tudi dejstvo, da se je indijski kon-
gres izrazil proti oboroženemu odporu indij-

skega naroda za primer japonskega izkrcanja
in piše, »da ni važno ali so Indijci prišli do
tega sklepa iz verskih razlogov ali pa zaradi
pomanjkanja bojevitosti, vendar je res, da je
bil ta narod zmerom tlačjen in izključen iz
vsake vojaške uprave in sicer zavoljo angle-
škega strahu, da se ne bi lepega dne uprl svo-
jim gospodarjem Angležem«. Usoda Velike Bri-
tanije se torej z vso gotovostjo približuje svo-
jemu kritičnemu vrhuncu.

Dnevno povelje Kneza Piemontskega

Danes je prevzel poveljstvo nad armadami srednje in južne Italije

Rim, 15. aprila. s. Z današnjim dnem prevze-
ma Kr. Vis. Knez Piemontski poveljstvo nad ar-
madnimi zbori v osrednji in južni Italiji ter na
otokih, ohrani pa tudi še vnaprej vrhovno po-
veljstvo nad pehoto in druge naloge, ki so mu
bile zaupane. Visoki knez je svojim podrejenim
četam poslal tole dnevno povelje:

»Častniki, podčastniki, kaplarji, vojski in črne
srjace! Danes prevzemam poveljstvo nad armada-
mi, ki so razvrščene po osrednji in južni Italiji
ter na otokih. Te armade bdijo nad varnostjo ple-
menitih ozemelj, katerih ljudstva danes kakor
zmeraj izpričujejo svojo veliko ljubezen do domo-
vine in duha požrtvovalnosti, ko neustrašeno pre-

Nemško vojno poročilo: 12 ladij s 150.000 tonami potopljenih

Hitlerjev glavni stan, 14. aprila: Nemško vr-
hovno poveljstvo objavlja:

Na polotoku Kerč in v donškem področ-
ju ni bilo razen krajevnih sunkov slabih so-
vražnih sil nobenih posebnih bojev.

Nemška bojna letala so v nekem pristani-
šču ob kavkaški obali z bombami poško-
dovala veliko sovjetsko petrolejsko ladjo.

Na srednjem odseku vzhodnega bojišča je
bilo pri uspešnih napadih zavzetih več sovraž-
nih krajev. Na posameznih mestih so bili odbiti
močni sovražnikovi napadi, ki so jih podpirali
oklepni vozovi.

Na severnem odseku je bila neka sovražna
skupina obkoljena in uničena.

V času od 9. do 13. aprila je bilo na vzhod-
nem bojišču uničenih 175 sovražnih oklepnih
vozov.

Kakor je bilo že objavljeno v posebnem
vojnem poročilu, so nemške podmornice v Se-
vernem morju napadle konvoj, ki je vozil
iz Murmanska ter potopile dve ameriški
prevoznici ladij z 12.000 tonami, od katerih je
ena že prej bila poškodovana od bomb nemških
bojnih letal.

Bojna letala so še potopila 4000 tonsko pe-
trolejsko ladjo istega konvoja ter tako zelo po-
škodovala večjo trgovsko ladjo, da je računati
z njeno izgubo.

V Atlantskem morju so podmornice
potopile 12 trgovskih ladij s 150.000 tonami.
Skoraj vse te ladje, med katerimi je bilo tudi 7
velikih petrolejskih ladij, so bile torpedirane
neposredno ob ameriški vzhodni obali.

V Severni Afriki je bilo uničenih 7
angleških oklepnih voz. Sovražnik je bil odbit
in preprečil obširne izgube. V Marmariki
so bila bombardirana zbirališča angleških vozil
in neko letališče.

Podnevi in ponoči so se nadaljevali napadi
na vojaške naprave na Malti.

Skupine lahkih bojnih letal so podnevi na-
padle pristanišče naprave in preskrbovališča
na angleški jugovzhodni obali ter uni-

Perzija pretrgala diplomatske odnošaje z Japonsko

Carigrad, 15. aprila. s. Iz Teherana je prišlo
poročilo, da se je perzijska vlada odločila pre-
trgati z Japonsko. Članom japonskega po-
slaništva je bilo ukazano, da morajo zapustiti Per-
zijo v sedmih dneh.

Ameriška javnost zahteva odločnih vojnih dejanj Pojavlja se želja, naj bi se sprožila ofenziva v Evropi in na Tihem morju

Rim, 15. apr. s. Ameriški list »New York Daily
News« zahteva v daljšem uvodniku, da se general
Mac Arthur imenuje za ameriškega vojnega mi-
nistra, da bi se s tem dvignil bojni duh Združenih
držav. Trenutni položaj generala, piše list, ni po-
polnoma jase. Tako se n. pr. Nova Zelandija na-
haja izven njegovega vplivnostnega območja, prav
tako pa poveljnik Havajev admiral Nimitz, ki ne
ve, ali je odvisen od Mac Arthurja ali ne. Sedanji

vojni minister Stimson je star 64 let in v bistvu ni
drugo kakor le šef vojnih uradov, dočim ima ge-
neral Mac Arthur večje moč in lastnosti, da si
pridobi zaupanje vseh generalov in admiralov.

Rim, 15. aprila. s. Dve vprašanji posebno za-
nimata v tem trenutku politike in javnosti v Severni
Ameriki: morebitna zavezniška protiofenziva ter fi-
nančni položaj Združenih držav. Vse zanimanje,
kar se tiče vojaškega položaja, se osredotočuje na
London in Camberro. Mislijo, da obstaja verjet-
nost, da bo London po razgovorih generala Mar-
shalla z britanskimi voditelji postal verjetno sedež
zavezniškega vojnega sveta. V ameriških vojskih
krogih poudarjajo, da je angleška prestolnica v ne-
posredni bližini evropskega bojišča. Dobro bi bilo
vedeti, v koliko je dala britanska vlada pristanek
na drzne strategične zamisli ameriškega gene-
rala in v koliko bi bilo ugodno sprožiti v Evropi
novo bojišče. Iz Camberre in iz glavnega stana
amerikanskega generala v Avstraliji prihajajo po-
ročila, da prihaja čas, ko bodo morali zavezniški
sprožiti ofenzivo proti prometnim zvezam Japo-
nce na južnem Pacifiku. Washington se glede teh
predlogov drži ob strani in ne daje nobenih izjav.
Finančno stanje Združenih držav pa ni nič manj pe-
reče. Na splošnem prevladuje mnenje, da vlada ni
izdala zadostnih odločnih ukrepov, da bi državo za-
varovala pred neposredno nevarnostjo inflacije. Fi-
nančna odbora obeh zbornic razpravlja o vpra-
šanju in predpisih za utrditve cen in najemnin, ka-
kor tudi plač in mezd. Verjetno je, da bo Roosevelt
v tem smislu poslal kongresu svojo poslanico.

Andrejčkov
Jože

Zalost in veselje

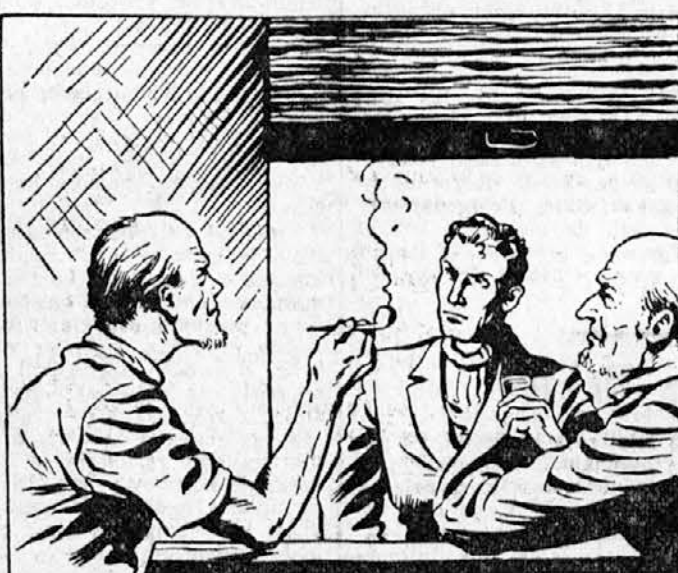
Roman
v slikah

Risal Jože Beranek Besedilo priredil Mirko Javornik

541.

Zvečer sta sedela Jaka in Aleš v kavarni in se pogovarjala. Pridružil se jima je mož v mornarski obleki in vprašal, čigava je ladja v pristanišču. »Trgovske družbe v Londonu,« odvrne Jaka. »In poveljnik?« — »Zdaj sem jaz, ker se je kapitan izgubil,« dé Jaka.

542.

»Tudi meni se je izgubil mlad mornar, ki sem ga mislil poslati za kapitana.« — »Kje pa se je izgubil?« vpraša Aleš. »Na Filipinskih otokih so nas napadli divjaki. Vsi smo odnesli zdravo kožo, le eden izmed hlapcev je obležal mrtev in mojega mornarja Ferdinanda ni bilo nikjer.«

543.

»Preiskali smo vse kote, a zaman. Drugo jutro nam je povedala neka malajska deklica, da je videla divje može, ki so gnali s seboj belega človeka. Poskušali smo ga rešiti, a se ni dalo. Mladenčica je res škoda. Tu imam še pismo za njegovo mater v Ameriki, ki mi ga je izročil, da bi ga oddal. Berile!«

Weekendski klic: »Bombardirajte Rim!«

Angleška zahteva, ki samo dokazuje, kako uspešni so bili sedanji letalski napadi na Malto

Posebni dopisnik agencije Stefani prinaša s sredozemskega bojišča poročilo, ki naj pokaže, kako so zadnji italijanski in nemški letalski napadi na Malto bližje Angležem na živce in kako jih je angleška javnost sprejela. Če so Angleži sprito teh osnih napadov na slovito angleško utrdbo v Sredozemskem morju zahtevali, da morajo angleški bombniki odleteti celo nad Rim in ga obsuti z bombami, je to pač dokaz — poudarja že v naslovu dopisnik agencije Stefani — da so bili letalski napadi na Malto, izvedeni v zadnjem času, izredno uspešni. O tem piše takole:

»Medtem ko italijanski in nemški bombniki nadaljujejo s svojimi načrtnimi in uspešnimi napadi na letalska in mornariška oporišča na Malti, angleško časopisje zahteva, da morajo angleški letalski bombardirati Rim.«

Taka angleška pobožna želja je zbudila velik smeh na vseh letališčih

osnih letalskih sil, ki nastopajo v srednjem delu Sredozemskega morja. Po angleški neumni pameti naj bi italijanski in nemški letalski dopustili, da bi Malta ostala to, kar naj bi bila po zamisli in načrtih angleške admirališče in angleškega letalstva, namreč močno mornariško oporišče in najpopolnejše opremljena letalonosilka.

Italijanski in nemški letalski naj bi dovolili, da bi Angleži z oporišč La Valetta in Marsa Scirocco pluli po naših morjih, s svojimi bombniki in lovskimi letali pa napadali naša nezavarovana mesta in naše civilno prebivalstvo.

Značilen dogodek

V odgovor tem krokarjem angleškega časopisja bi jih bilo dobro spomniti na tale dogodek: Tedaj, ko so angleški letalski napadli revne ribiške in kmečke hiše v Licati ter jih neprenehoma in tako nečloveško obsipavali z bombami, so na nekem italijanskem letališču neko jutro člani posadke, ki je pripadala roju bombnikov, našli na bombi težkega kalibra napis »Licata«. Nekaj sicilskih letalcev je ponoči opremilo s primernim napisom svoje bombe, s katerimi naj bi se maščevali ter jih vrgli na letališča na Malto, odkoder so bila priletela angleška letala, ki so napadla tisti mali podeželski trg.

Angleška hinavščina se je pokazala še enkrat v angleškem časopisju. V vojaških, mornariških in letalskih angleških krogih so zelo zaskrbljeni zaradi uspehov, ki so jih italijanska in nemška letala dosegla in strahotni ofenzivi proti otoku Malto. Na odgovornih mestih niso mogli postaviti na Sredozemlju tem osnim letalom nasproti tako močnih letalskih sil, da bi bile zmnožne preprečiti italijansko-nemško ofenzivo ter si izmišljujejo v

svojem časopisju takšne stvari, ki so čisto v skladu z angleško miselnostjo.

Malta je izgubila svojo moč kot mornariško in letalsko oporišče. Ofenziva pa se bo nadaljevala po načrtu, da bo Malta tudi v bodoče ostala brez moči. Osne letalske sile so se zagrizle in se bodo tudi še v bodoče proti kopenskimi, mornariškimi in letalskim oporiščem na Malti.

Najpomembnejša vojaška šahovnica

V okviru sedanje svetovne vojne je Sredozemlje temeljne važnosti za državi osi. S tem, da se onesposobi vojaška moč otoka Malte kot po-

Ogromno delo prevoznih letal »Ju 52«

Dvojna njihova naloga: Na bojišče vozijo vojaške potrebščine, nazaj pa ranjence

O nemškem prevoznem letalu »Ju 52« prinaša poročevalec iz Dessau zanimive podrobnosti, iz katerih se vidi, kako odlično je to letalo in kako veliko in težko nalogo je zlasti v sedanji vojni na evropskem vzhodu že opravilo. Piše dobesedno takole:

Značilnosti prevoznega letala »Ju 52« so danes znane že povsod in zato pač ne bo nikogar presenetilo, če bo slišal, kako na splošno so to letalo v zadnjih mesecih uporabljali povsod na širnem vzhodnem bojišču, kjer so mu zaupali posebno nalogo kot prevoznemu sredstvu zlasti še epričo dejstva, da je železniško omrežje tod precej pomanjkljivo. Uspehi, ki jih je Junkersovo letalo 52 doseglo tudi pri tej priliki, so preslegli vsa pričakovanja. To se vidi iz naslednjih primerov, ki jih navaja nemški poročevalec:

Skupina petnajstih prevoznih letal »Ju 52« je izvedla od 22. junija do 8. avgusta 1941 skupno 2336 poletov ter v celoti preletela v tem razdobju celih 44.000 km, kar je približno 4000 km več kot pa znaša zemeljski obod na ravniku. — Letala te skupine so prepeljala iz zaledja na bojišče 2 milijona 700.000 kg streliva in drugih vojaških potrebščin, nazaj grede pa so letala »Ju 52« prevažala ranjence, in sicer so jih v omenjenem razdobju prepeljala 2381. Kljub temu, da so bila ta nemška

morskega in letalskega oporišča, Sredozemlje lahko in tudi v resnici predstavlja najpomembnejšo šahovnico za italijanske in nemške vojne sile, ki tu nastopajo v popolnem sodelovanju.

Z onesposobljenjem letalskih oporišč na Malto so si italijansko-nemške letalske sile okrepile svojo moč na tem morju, po katerem angleške ladje ne morejo več pluti, ne da bi se izpostavljale nevarnosti hudih izgub.

Malta ni Licata!

Malta ni Licata, Malta je najbolje utrjeno oporišče, zaradi česar je čisto logično in prav, da se letalske operacije proti njej razvijajo po točno določenem načrtu, če naj se sovražniku vzame iz rok »pobuda ter oslabi njegova vojaška moč.« — Z weekendskim krikom: »Bombardirajte je treba Rim!« je angleško časopisje neposredno priznalo, da so uspehi, ki jih je dosegla italijansko-nemška letalska ofenziva na Malto, pozitivni in neoporečni.

Nobenega dvoma ni, da tone razstreliva porabijo več kot pa tone tiskanega papirja.

prevozna letala stalno izpostavljena ognju protiletalske artilerije in so naletavala na nasprotnikova lovska letala, so danes še skoraj vsa — dvanaest od petnajstih — v službi.

Neka druga skupina letal »Ju 52« je od začetka vojne z Rusijo, t. j. od 22. julija 1941, pa do 1. novembra istega leta izvedla toliko poletov, da njihova skupna dolžina ustreza štiri in polkratni dolžini zemeljskega ravnika. — Ena sama eskadrila te skupine letal je letela vsega skupaj 9090 ur. V celoti so letala »Ju 52« prepeljala 2 milijona litrov tekočega goriva, nazaj grede z bojišča na svoja oporišča pa na stolne ranjence. Popolnost in trdna grajenost Junkersovih prevoznih letal sta omogočali, da so se ti stroji lahko vrnili na svoja oporišča, čeprav so jih dostikrat zadeli izstrelki nasprotnikovega protiletalskega orožja. (CE)

Ura bolečin

Človeka rana skell najbolj opoldne in opolnoči, najmanj pa ob 6 popoldne

Dva nemška zdravnika sta naredila zanimive poskuse, s katerimi sta skušala ugotoviti, če je človekova občutljivost za razne bolečine ob vsakem času podnevi in ponoči enaka ali različna. Dognala sta, da imajo tudi človekove bolečine, pa naj bodo kakršne koli vrste, svoje »posebne ure«. Najmanj jih človek čuti okrog šestih popoldne, in bi bilo po mnenju tistih dveh nemških zdravnikov zato pripo-

ročljivo, izvrševati težje operacije na človeku prav to popoldansko uro. Tedaj človeka najmanj boli. Mišljeni so pri tem seveda takšni primeri, ko človeku pred operacijo zdravniki ne dajo narkoze. Najbolj občutljiv za bolečine pa je človek po istih ugotovitvah okrog popoldneva ali okrog polnoči. Rane jih tedaj najbolj skele in zato opoldne ali opolnoči operacije niso priporočljive.

J. RENARD

ROMAN GRDEGA OTROKA

Honorina: »Če vi tako pravite, pravim tudi jaz tako, gospa Lepicova.«

Kotel.

Redke so za Korenčka prilagoditve, ko se lahko izkaže koristnega svoji družini. V kotu čepi in čaka, da se pojavijo. Brez predsodkov lahko poslušati in ga pride pravi hip, stopi iz sence, ter prevzame kot preudaren človek, ki edini ohranja bistro glavo sredi med ljudmi, ki jih strasti slepijo, vodstvo stvari v svoje roke.

Zdaj je uganil, da potrebuje gospa Lepicova bistroumnega in zanesljivega pomagača. Tega kajpak ne bo priznala, ker je preponosna. Sporazum se bo sklenil molče in Korenček bo moral ravnati, ne da bi mu kdo dajal poguma in ne da bi smel čakati plačila.

Odlodi se, da bo posegel vmes. Od jutra do večera visi kotel na kavlju nad ognjiščem. Pozimi, ko je treba mnogo gorke vode, ga dostikrat napolnijo in izpraznijo ter pije nad mogočnim ognjem.

Poleti potrebuje njegovo vodo samo po vsaki jedi za pomivanje posode, v ostalem času pa vrh brez potrebe. Pri tem vztrajno tanko žvižga in pod njegovim lisastim trebuhom se kadita dve skoraj ugasi kladi.

Včasih Honorina ne sliši več žvižganja. Nagne se naprej in prisluhne.

»Vse je izhlapelo,« pravi.

Vljuje vedro vode v kotel, primakne obe kladi drugo k drugi

in pobrskajo po pepelu. Kmalu kotel spet narahlo zaje in Honorina gre pomirjena na delo drugam.

Ta ali oni bi ji rekli: »Honorina, čemu grejete vodo, ki je ne potrebujete? Smetite vendar kotel, pogasite ogenj! Palite drva, kot bi bila zastoj. Toliko revežev zmrzuje, kadar pritisne zima. Saj ste sicer gospodarna ženska.«

Odkimala bi.

Vedno je videla kotel viseti na kavlju.

Vedno je slišala peti krop in kadar je bil kotel prazen, ga je vedno napolnila, naj je bil dež ali veter ali je pritiskalo sonce.

In zdaj niti ni več treba, da bi se kotla dotaknila ali da bi ga pogledala. Na pamet ga pozna. Zadosti, da prisluhne in če kotel molči, zlije vanj vedro vode, kakor bi spustila jagodo na molku. Tako je vajena, da doslej še nikoli ni vtila postrani.

Danes ga prvič zgreši.

Vsa voda bušne v ogenj in oblak pepela plane v Honorino kakor razjarjena zver, ki si jo zmotil, jo ovije, jo duši in jo ožiga.

Zavpije, kihne in odskoči.

»Hudimana!« pravi. »Kakor bi vrag puhal iz peklata!«

Oči so ji polne pepela in zalite s solzami. Z očrnelimi rokami tiplje po temnem ognjišču.

»Ah, taka je ta reč!« pravi preenečena. »Kotla ni.«

»Primarhu, nak, ta reč je pa čudna. Saj je še pravkar visel. Čisto gotovo, da je. Saj je piskal kakor frula.«

Gotovo ga je kdo snel, ko se je Honorina obrnila, da bi stresla skozi okno poln predpasnik otrebkov.

Le kdo?

Gospa Lepicova se prikaže stroga in mirna na predpražniku spalnice.

»Kakšen trušč, Honorina!«

»Trušč, trušč!« vzklikne Honorina. »Lahko je trušč pri taki nezgodil še malo, pa bi se vsa opekla! Poglejte moje cokle,«

moje krilo, moje roke. Pepel se me drži na jopiču in koščke oglja imam v žepih!«

Gospa Lepicova: »Gledam lužo, ki curlja z ognjišča, Honorina. To bo čedno naokoli.«

Honorina: »Zakaj mi kdo jemlje kotel, ne da bi mi prej povedal? Ali ste ga morebiti sneli vi sami?«

Gospa Lepicova: »Kotel je vendar last nas vseh tu, Honorina. Ali naj mar jaz ali gospod Lepic ali moji otroci vas prosimo za dovoljenje, da ga smemo sneti?«

Honorina: »Tako sem jezna, da bi kar bleknila kakšno neumnost.«

Gospa Lepicova: »Jezna na nas ali jezna nase, ljuba moja Honorina? Da, na koga? Nisem radovedna, pa bi rada vedela. Čez glavo mi raste. Pod pretvezo, da je kotel zginit, zlivate meni nič tebi nič vedro vode v ogenj, in ne da bi priznavali svojo nerodnost, se trmasto spravite nad druge, celo nadme. Ta je pa malo huda, pri moji veri!«

Honorina: »Korenček, fantek, ali veš ti, kje je kotel?«

Gospa Lepicova: »Kako bi vedel on, neodgovoren otrok? Pustite vendar svoj kotel. Spomnite se rajši svoje večerajšnje besede: »Tisti dan, ko bom opazila, da niti vode ne morem več segreti, bom šla koj sama od sebe, ne da bi me kdo porival čez prag.« Gotovo, sodila sem, da so vaše oči opešale, nisem pa mislila, da ste že tako pri koncu. Nič ne bom dodala, Honorina. Zamislite se na moje mesto. Kakor jaz, tako veste tudi vi, kakšna je zdaj stvar. Sodite in presodite. Oh, nič vas naj ne bo sram, kar jočite. Saj imate čemu.«

Utafil je

»Mama! Honorina!«

Kaj pa še hoče Korenček? Vse bo pokvaril. K sreči se pod ledenim pogledom gospe Lepicove na lepem ustavi.

Čemu bi rekel Honorini: